

عنوان مقاله:

تحلیل نقش نماهای اسم فارسی در گفتار گویشوران ترکی آذربایجانی بر اساس مدل چهار تکواژ

محل انتشار:

فصلنامه زبان پژوهی، دوره 12، شماره 34 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسنده:

عبدالحسین حیدری - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، هیات علمی دانشگاه فرهنگیان

خلاصه مقاله:

پژوهش حاضر، نقش نماهای اسم فارسی را در گفتار گویشوران ترکی آذربایجانی، بر اساس مدل چهارتکواژ بررسی نموده است. داده ها از منبع های معتبر زبان ترکی آذربایجانی و تعاملات زبانی گویشوران منطقه های مرکزی استان اردبیل گردآوری شده اند. ابتدا نقش نماهای اسم فارسی در چهارچوب مدل چهارتکواژ، به تکواژهای محتوایی (حروف اضافه)، تکواژهای نظام مند متقدم (حروف ندا) و تکواژ نظام مند پیونددهنده متاخر (کسره اضافه) گروه بندی شد. با بررسی داده ها، معلوم شد که برخی حروف ندای فارسی به صورت عناصر قرضی در زبان ترکی آذربایجانی رایج هستند. این در حالی است که تعدادی از حروف اضافه آن زبان، طی فرایند رمزگردانی زبانی در گفتار دوزبانه های ترکی آذربایجانی-فارسی ظاهر می شوند و کسره اضافه نیز مابین حروف ندا و حروف اضافه قرار دارد. به نظر می رسد که بین ماهیت گونه های مختلف تکواژها (فعال شدن تکواژها در سطوح انتزاعی تولید گفتار) و ترتیب ورود آن ها به زبان یا گویش دیگر، ارتباط وجود دارد. بر خلاف تکواژهای نظام مند، تکواژهای محتوایی اعطاکنده نقش های تتا (حروف اضافه) به ندرت توسط گویشوران یک زبان قرض گرفته می شوند. همچنین راه یابی تکواژهای نظام مند متقدم به زبان یا گویش های دیگر، راحت تر از تکواژهای نظام مند متاخر انجام می پذیرد. زیرا تکواژهای نظام مند متاخر در سطح متاخرتر فرایند تولید انتزاعی، با فراخوان چارچوب نحوی-ساختواژی زبان ماتریس انتخاب می شوند. این در حالی است که انتخاب تکواژهای نظام مند متقدم به صورت غیرمستقیم در سطح مفهومی-واژگانی و همزمان با انتخاب مستقیم تکواژهای محتوایی زبان ماتریس یا زبان درونه صورت می گیرد. یافته های پژوهش حاضر، نمایانگر کارآیی مدل چهارتکواژ در تبیین ترتیب راه یابی سازه ها به زبان پذیرنده در پدیده تماس زبانی است.

کلمات کلیدی:

نقش نماهای اسم، فارسی، ترکی آذربایجانی، مدل چهارتکواژ

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1016788>

